

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะผู้เรียน ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
ของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในภาคตะวันออก

ธนวรรณ ปกป้องใจ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2552

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ธนวรรณ ปลงไสว ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นัญญา พลิตวานนท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. นลอง ทับศรี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร. ปรัชญนันท์ นิลสุข)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นัญญา พลิตวานนท์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. นลอง ทับศรี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมสิทธิ์ จิตรสถาพร)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. มนตรี แอ้มกสิกร)

วันที่ 10 เดือน ..... พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นัญญา พลิตวานนท์ และรองศาสตราจารย์ ดร. ฉลอง ทับศรี อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดรอบคอบ ถ้วนสมบูรณ์และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข อาจารย์ประจำภาควิชา วิศวกรรมเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่กรุณาให้ความรู้ให้คำปรึกษา และวิจารณ์ผลงานทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ ยังได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์สมชาย ทิพย์ประเสริฐสุข ผู้อำนวยการโรงเรียน อักษรเทคโนโลยีวิทยา อาจารย์สุภาพร โกศลจิตร ที่ให้คำปรึกษาและสนับสนุนงานวิจัยครั้งนี้ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบเป็นกตัญญูจดเวทีตาแด่ บิดามารดา และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จด้วยดีเสมอมา

ธนวรรณ ปลงไสว

45921258: สาขาวิชา: เทคโนโลยีทางการศึกษา; กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา)

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอน/ สมรรถนะการสอน/ การสอนที่เน้นสมรรถนะผู้เรียน

ธนวรรณ ปลงไสว: การจัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะผู้เรียน ประเภทวิชา

ช่างอุตสาหกรรม ของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในภาคตะวันออก (THE STUDY OF COMPETENCY - BASED INSTRUCTION OF INDUSTRIAL PROGRAM FOR PRIVATE VOCATIONAL SCHOOL IN EASTERN REGION) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: นัญญา พลิตวานนท์, Ph.D., ฉลอง ทับศรี, Ed.D. 131 หน้า. ปี พ.ศ. 2552.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะผู้เรียนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในภาคตะวันออก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตจังหวัด ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด สระแก้วและปราจีนบุรี โดยผู้วิจัยศึกษาในด้านการเตรียมการสอน ด้านความรู้ในสาขาวิชา ด้านทักษะการสอน ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี ด้านการวัดผลและประเมินผล มีประชากรทั้งหมด 546 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 300 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นจำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงานผู้บริหารจำนวน 102 คน ผู้สอน 198 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามจำนวน 65 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่า *t-test*

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะผู้เรียนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในภาคตะวันออก ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะ ของผู้บริหาร และครูผู้สอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการเตรียมการสอน ด้านความรู้ในสาขาวิชาของผู้สอน ด้านทักษะการสอน ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีและด้านการวัดผลและประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

45921258: MAJOR: EDUCATIONAL TECHNOLOGY;

M.Ed. (EDUCATIONAL TECHNOLOGY)

KEYWORDS: INSTRUCTIONAL MANAGEMENT/ TEACHING COMPETENCY/

COMPETENCY - BASED INSTRUCTION

THANAWAN PLONGSAWAI: THE STUDY OF COMPETENCY - BASED INSTRUCTION OF INDUSTRIAL PROGRAM FOR PRIVATE VOCATIONAL SCHOOLS IN EASTERN REGION. ADVISORY COMMITTEE: NANTA PALITAWANONT, Ph.D., CHALONG TUBSREE, Ed.D. 131 P. 2009.

The objectives for this research were to investigate the administrators' and teachers' opinions on competency - based instruction (CBI) of the students in Industrial Program in private vocational education institutions under the Office of the Private Education Commission in Eastern region consisting of Chonburi, Rayong, Chantaburi, Trad, Sakaew, and Prachinburi. The researcher studied their opinions in the following aspects: teaching preparation, knowledge of teaching contents, instructional skills, instructional media and teaching aids utilization, together with evaluation. The population consisted of 546 persons, the sample was 300 educational personnel randomly selected from the classified groups according to their working status: 102 administrators and 198 common operation teachers. The tool used for collecting data was a 5 rating scale questionnaires consisting. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and *t-test*.

The findings showed that there was a difference in opinion of administrators and teachers on competency-based instruction (CBI) of the students in Industrial Program in private vocational education institutions in Eastern region were different at the significant level .01. Considering in each aspect, the researcher found that all aspects - teaching preparation, knowledge of teaching contents, instructional skills, using instructional media and teaching aids, together with evaluation and assessment - were different at the significant level .01

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
คำถามการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การอาชีวศึกษา.....	9
การจัดการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน.....	18
หลักสูตรอาชีวศึกษา ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม.....	22
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะผู้เรียน.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	60
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย.....	61
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	63

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการศึกษาวิจัย.....	64
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	94
สรุปผลการวิจัย.....	94
อภิปรายผล.....	97
ข้อเสนอแนะ.....	99
บรรณานุกรม.....	102
ภาคผนวก.....	110
ภาคผนวก ก.....	111
ภาคผนวก ข.....	113
ภาคผนวก ค.....	118
ภาคผนวก ง.....	127
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	131

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	65
2 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะผู้เรียน ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ของ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามความคิดเห็น โดยรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน.....	66
3 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะผู้เรียน ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ของ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการเตรียมการสอน ตามความคิดเห็น โดยรวมของผู้บริหาร และครูผู้สอน.....	67
4 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะผู้เรียน ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ของ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านความรู้ในสาขาวิชาที่สอน โดยรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน.....	69
5 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะผู้เรียน ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ของ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านทักษะการสอนตามความคิดเห็น โดยรวมของผู้บริหาร และครูผู้สอน.....	71
6 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะผู้เรียน ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ของ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี ตามความคิดเห็น โดยรวมของผู้บริหาร และครูผู้สอน.....	73
7 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะผู้เรียน ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ของ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการวัดและประเมินผลตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน.....	75
8 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะผู้เรียน ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ของ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามสถานภาพระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอน.....	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและอันดับการจัดการเรียนการสอนที่เน้น สมรรถนะผู้เรียนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ของ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการเตรียมการสอนจำแนกตามสถานภาพระหว่าง ผู้บริหารกับครูผู้สอน.....	78
10 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับ และอันดับการจัดการเรียนการสอนที่เน้น สมรรถนะผู้เรียนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือด้านความรู้ในสาขาวิชาของครูผู้สอนจำแนกตามสถานภาพระหว่างผู้บริหาร กับครูผู้สอน.....	81
11 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับ และอันดับการจัดการเรียนการสอนที่เน้น สมรรถนะผู้เรียนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านทักษะการสอนจำแนกตามสถานภาพระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอน.....	84
12 คะแนนเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและอันดับการจัดการเรียนการสอนที่เน้น สมรรถนะผู้เรียนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีจำแนกตามสถานภาพระหว่างผู้บริหารกับ ครูผู้สอน.....	87
13 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับ และอันดับการจัดการเรียนการสอนที่เน้น สมรรถนะผู้เรียนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ของ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือด้านการวัดผลและประเมินผลจำแนกตามสถานภาพระหว่างผู้บริหารกับ ครูผู้สอน.....	90
14 เปรียบเทียบความคิดเห็น การจัดการเรียนการสอนที่เน้นสมรรถนะผู้เรียน ประเภท วิชาช่างอุตสาหกรรมของ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่าง ผู้บริหารกับครูผู้สอน.....	93
15 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชนที่เปิดสอนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	114
16 โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	115
17 จำนวนโรงเรียนที่เปิดประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมใน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน.....	117

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง.....	128
19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเตรียมการสอน.....	128
20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ในสาขาวิชา.....	129
21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะการสอน.....	129
22 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสื่อและเทคโนโลยี.....	130
23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการวัดผลและประเมินผล.....	130

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	7
2 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานอาชีพ (OS) มาตรฐานวิชาชีพ (VS) และมาตรฐาน การอาชีวศึกษา (IS).....	16
3 ความสัมพันธ์ระหว่าง OS VS IS VQ และ GVQ.....	17
4 แสดงความสัมพันธ์การสอนที่มุ่งเน้นสมรรถนะ.....	35
5 ขั้นตอนวิธีการฝึกอบรมแบบสาคิต.....	43
6 แสดงผังวิธีการสอนแบบบรรยายประกอบการทดลอง.....	43
7 แสดงผลวิธีการสอนแบบบรรยายประกอบการทดลอง.....	45
8 แสดงองค์ประกอบการประเมินตามสภาพจริง.....	50
9 แสดงองค์ประกอบการประเมินตามสมรรถนะ.....	52